

B”H

*Eitz Chayim Hee: A Torah Commentary for Environmental Learning and
Action*

Hebrew/English Source Sheet

Torah Portion of Bamidbar

“Spiritual Lessons of the Desert”

by **Rabbi Jack Bieler**

The sources are presented in the order they appear in the commentary

בראשית טז:

וימצאה מלאך ה', על-עין המים--במדבר: על-העין, בדרך שור

Genesis 16:7

7. And an angel of the Lord found her by a water fountain in the desert, by the fountain on the road to Shur.

בראשית כא:יד

וישכם אברהם בבקר ויקח-לחם וחמת מים ויתן אל-הגר שם על-שכמה, ואת-הילד--
וישלחה; ותלך ותתע, במדבר באר שבע.

Genesis 21:14

14. And Abraham arose early in the morning, and he took bread and a leather pouch of water, and he gave [them] to Hagar, he placed [them] on her shoulder, and the child, and he sent her away; and she went and wandered in the desert of Beer sheba.

בראשית כ:א

ויסע משם אברהם ארצה הנגב, וישב בין-קדש ובין שור; ויגר, בגרר .

Genesis 20:1

And Abraham traveled from there to the land of the south, and he dwelt between Kadesh and between Shur, and he sojourned in Gerar.

ירמיהו ב:ב

הלך וקראת באזני ירושלם לאמר, כה אָמר ה', זכרתי לך חסד נעורִיךְ, אֶהֱבֶת כְּלוּלֶיךָ--
לִכְתֹּךְ אַחֲרַי בְּמִדְבָּר, בָּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה

Jeremiah 2:2

2. Go and call out in the ears of Jerusalem, saying: so said the Lord: I remember to you the lovingkindness of your youth, the love of your nuptials, your following Me in the desert, in a land not sown.

שמות טו:כב

ויסע משה את-ישראל מים-סוף, ויצאו אל-מדבר-שור; וילכו שלשת-ימים במדבר ולא-מצאו מים

Exodus 15:22

Moses led Israel away from the Red Sea, and they went out into the desert of Shur; they walked for three days in the desert but did not find water.

שמות ג:א

וימשה, היה רעה את-צאן יתרו חתנו--כהן מדין וינהג את-הצאן אחר המדבר, ויבא אל-הר הא-לקים חרבה.

Exodus 3:1

Moses was pasturing the flocks of Jethro, his father in law, the chief of Midian, and he led the flocks after the free pastureland, and he came to the mountain of God, to Horeb.

שמות יט:א

בחדש, השלישי, לצאת בני-ישראל, מארץ מצרים--ביום הזה, באו מדבר סיני.

Exodus 19:1

In the third month of the children of Israel's departure from Egypt, on this day they arrived in the desert of Sinai.

רש"י שמות ג:א

אחר המדבר - להתרחק מן הגזל שלא ירעו בשדות אחרים

Rashi Exodus 3:1

after the free pastureland to distance himself from [the possibility of] theft, so that they [the flocks] would not pasture in others' fields. — [from Exodus Rabbah 2:3]

במדבר יג:כב

ויעלו בנגב, ויבא עד-חברון, ושם אחימן ששי ותלמי, ילידי הענק; וחברון, שבע שנים נבנתה, לפני, צען מצרים.

Numbers 13:22

They went up in, the south, and he came to Hebron, and there were Ahiman, Sheshai, and Talmai, the descendants of the giant. Now Hebron had been built seven years before Zoan of Egypt.

רש"י במדבר יג:כב

ויבא עד חברון - , (סוטה לד) כלב לבדו הלך שם ונשתטח על קברי אבות שלא יהא ניסת לחבריו להיות בעצתם

Rashi

and he came to Hebron Caleb went there alone [hence the singular "he came"] to prostrate himself on the graves of the patriarchs [in prayer] that he not be enticed by his colleagues to be part of their counsel.

בראשית כד:סג

ויצא יצחק לשׁוּחַ בַּשָּׂדֶה, לַפְנוֹת עֶרֶב; וַיֵּשֶׂא עֵינָיו וַיִּרְא, וְהִנֵּה גַמְלִים בָּאִים.

Genesis 24:63

And Isaac went forth to pray in the field towards evening, and he lifted his eyes and saw, and behold, camels were approaching.

שמות ח:ד-ט

וַיִּקְרָא פֶּרַעַה לַמֶּשֶׁה וּלְאַהֲרֹן, וַיֹּאמֶר הִעֲתִירוּ אֶל-ה', וַיִּסֶר הַצִּפְרָדִּיעִים מִמֶּנִּי וּמֵעַמִּי; וְאֶשְׁלַח, אֶת-הָעַם, וַיִּזְבְּחוּ, לֵה' וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לַפֶּרַעַה, הִתְפָּאֵר עָלַי, לִמְתִּי אֶעֱתִיר לָךְ וּלְעַבְדֶּיךָ וּלְעַמְּךָ, לְהַכְרִית הַצִּפְרָדִּיעִים מִמֶּךָ וּמִבְּתֶיךָ: רַק בִּיֹאֵר, תִּשְׁאַרְנָה וַיֹּאמֶר, לַמַּחֵר; וַיֹּאמֶר, כְּדִבְרְךָ--לִמְעַן תִּדַּע, כִּי-אֵין כֹּה' א-לֹקֵינוּ וְסֵרוּ הַצִּפְרָדִּיעִים, מִמֶּךָ וּמִבְּתֶיךָ, וּמֵעַבְדֶּיךָ, וּמֵעַמְּךָ: רַק בִּיֹאֵר, תִּשְׁאַרְנָה וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, מֵעַם פֶּרַעַה; וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל-ה', עַל-דִּבְרֵי הַצִּפְרָדִּיעִים אֲשֶׁר-שָׁם לַפֶּרַעַה וַיַּעַשׂ ה', כְּדִבְרֵי מֹשֶׁה; וַיָּמָתוּ, הַצִּפְרָדִּיעִים, מִן-הַבָּתִּים מִן-הַחֲצֵרֹת, וּמִן-הַשָּׂדֶה

Exodus 8:4-9

4. Thereupon, Pharaoh summoned Moses and Aaron, and said, "Entreat the Lord that He remove the frogs from me and from my people, and I will let out the people [of Israel] so that they may sacrifice to the Lord."
5. And Moses said to Pharaoh, "Boast [of your superiority] over me. For when shall I entreat for you, for your servants, and for your people, to destroy the frogs from you and from your houses, [that] they should remain only in the Nile? "
6. And he [Pharaoh] said, "For tomorrow." And he [Moses] said, "As you say, in order that you should know that there is none like the Lord, our God.
7. And the frogs will depart from you and from your houses and from your servants and from your people; only in the Nile will they remain."
8. And Moses and Aaron went away from Pharaoh, and Moses cried out to the Lord concerning the frogs that He had brought upon Pharaoh.
9. And the Lord did according to Moses' word, and the frogs died from the houses, from the courtyards, and from the fields

שמות ג:יב

וַיֹּאמֶר, כִּי-אֶהְיֶה עִמָּךְ, וְזֶה-לֶךְ הָאוֹת, כִּי אֶנְכִּי שֹׁלְחֶתִיךָ: בְּהוֹצִיאֶךָ אֶת-הָעַם, מִמִּצְרַיִם, תַּעֲבֹדוּן אֶת-הָא-לֹקִים, עַל הַהָר הַזֶּה.

Exodus 3:12

And He said, "For I will be with you, and this is the sign for you that it was I Who sent you. When you take the people out of Egypt, you will worship God on this mountain."

שמות יב:א

וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן, בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר.

Exodus 12:1

The Lord spoke to Moses and to Aaron in the land of Egypt, saying..

רש"י שמות יב:א

בארץ מצרים - , (מכילתא) חוץ לכרך או אינו אלא בתוך הכרך? תלמוד לומר כצאתי את העיר וגוי ומה תפלה קלה לא התפלל בתוך הכרך לפי שהיתה מלאה גלולים, דבור חמור כזה לא כל שכן.

Rashi Exodus 12:1

in the land of Egypt [I.e.,] outside the city. Or perhaps it means only within the city? Therefore, Scripture states: "When I leave the city, [I will spread my hands to the Lord]" (Exod. 9:29). Now, if [even a] prayer, which is of minor importance, he [Moses] did not pray within the city, a divine communication, which is of major importance, how much more so [would God not deliver it to Moses within the city]? Indeed, why did He not speak with him within the city? Because it was full of idols. — [from Mechilta]

במדבר רבה א:ז

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני" למה במדבר סיני? מכאן שנו חכמים, בג' דברים ניתנה התורה: באש ובמים ובמדבר באש מניין? (שמות יט) והר סיני עשן כולו וגו'. ובמים מניין? שנאמר (שופטים ה) גם שמים נטפו גם עבים נטפו מים. ובמדבר מניין? וידבר ה' אל משה במדבר סיני... ולמה ניתנה בג' דברים הללו? אלא, מה אלו חנם לכל באי העולם, כך דברי תורה חנם הם, שנאמר (ישעיה נה): הוי כל צמא לכו למים. דבר אחר: וידבר ה' אל משה במדבר סיני... אלא כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר, אינו יכול לקנות את החכמה והתורה, לכך נאמר: במדבר סיני:

Numbers Rabba 1:7

"*And the Lord spoke unto Moses in the wilderness of Sinai*" - Why in the wilderness of Sinai? Our Sages have inferred from this that the Torah was given to the accompaniment of three things, fire, water, and wilderness. 'Fire'; whence is this derived? From the text, Now Mount Sinai was altogether on smoke, because the Lord descended upon it in fire (Ex. XIX, 18). And 'water'; whence is this derived? For it is said, The heavens also dropped, yea, the clouds dropped water (Judg. V, 4). And 'wilderness'; whence is this derived? From the text "*And the Lord spoke unto Moses in the wilderness of Sinai*" Why was the giving of the Torah marked by these three features? To indicate that as these are free to all mankind so also are the words of the Torah free; as it is said, Ho, every one that thirsteth, come ye for water (Isa. LV, 1).1

Yet another exposition of the text, "*And the Lord spoke unto Moses in the wilderness of Sinai*" Anyone who does not throw himself open to all like a wilderness2 cannot acquire wisdom and Torah; and so it is said, "*in the wilderness of Sinai.*"

רמב"ם משנה תורה הלכות יסודי התורה ב:ב

וכשמחשב בדברים האלו עצמן, מיד הוא נרתע לאחורין, ויירא ויפחד ויידע שהוא בריה קטנה שפלה אפלה, עומד בדעת קלה מעוטה לפני תמים דעות, כמו שאמר דויד "כי אראה שמך... מה אנוש, כי תזכרנו" (תהילים ח, ד-ה)

Rambam, Mishne Torah, Hilchot Yesodei HaTora 2:2

But when he thinks further about these very things themselves, immediately he trembles, stumbles backwards and is terrified, and he realizes that he is a tiny, lowly, insignificant creature standing with a puny inferior intellect before the Perfect Intellect...(trans.)

Provided by author of the drash)

במדבר יב:ג

והאיש משה, ענו מאד--מכל, האדם, אשר, על-פני האדמה

Numbers 12:3

Now this man Moses was exceedingly humble, more so than any person on the face of the earth.

שמות רבה ב:ה

"מתוך הסנה"- רבי אליעזר אומר: מה הסנה שפל מכל האילנות שבעולם, כך היו ישראל שפלים ירודים למצרים, לפיכך נגלה עליהם הקדוש ברוך הוא וגאלם, שנאמר (שמות ג, ח): וארד להצילו מיד מצרים

Exodus Rabba 2:5

"*Out of the midst of the bush*"- R. Eliezer said: Just as the thorn-bush is the lowliest of all trees in the world, so Israel were lowly and humble in Egypt; therefore did God reveal Himself to them and redeem them, as it is said: And I am come down to deliver them from Egypt

Talmud Bavli Sota 5a

א"ר יוסף לעולם ילמד אדם מדעת קונו שהרי הקב"ה הניח כל הרים וגבעות והשרה שכינתו והניח כל אילנות טובות והשרה שכינתו בסנה< על הר סיני

Babylonian Talmud Sota 5a

R. Joseph said: Man should always learn from the mind of his Creator; for behold, the Holy One, blessed be He, ignored all the mountains and heights and caused His Shechinah to abide upon Mount Sinai, and ignored all the beautiful trees and caused His Shechinah to abide in a bush.

Unless otherwise noted, all English Translations from Judaica Press, available online at www.chabad.org